

פרשת שמות
ע"פ תכלת מרדכי – הרב מרדכי אלון

"ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו...ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש"

נראה כי יש כאן חזרה על מה שראינו בבראשית פרשת ויגש:

"ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה יעקב ובניו".

ובהמשך:

"כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה יוצאי ירכו, מלבד נשי בני יעקב כל נפש שישים ושש"

חזרה, אך לא בדיוק אותו הדבר...

את הבטוי "איש וביתו" רגילים להסביר כיוצאי חלציו של יעקב, אבל כבר נאמר במפורש בלי קשר ל"איש וביתו" - **ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב ...** " וכו' "

אם כך, מה הכוונה ל"איש וביתו"

אומר החזקוני:

"איש וביתו – איש ואישתו, דכתיב "מלבד נשי בני יעקב"

על פי זה אין כוונת "ביתו" למשפחתו של כל ראש בית אב הבאה איתו, אלא לאשתו, ואכן ראינו בפרשת ויגש **"כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה יוצאי ירכו מלבד נשי בני יעקב כל נפש שישים ושש"**.

אם כך – אנו מבינים כי 66 (או 70) אילו ראשי המשפחה – אבות בלבד.

אם כך, מדוע התורה נוקטת בפרתנו בבטוי "איש וביתו" ולא **"מלבד נשי בני יעקב"**

ע"פ חז"ל יעקב השיא את כל צאצאיו לנשים בטרם בואם למצרים:
"לפי שידע יעקב אבינו שהמצרים שטופים בזימה, לכך עמד והשיא את בניו ובני בניו נשים קודם שיבואו למצרים".

וכך אנו רואים כי דווקא החזרה היבשה על המניין שידוע זה מכבר אך שבתוכה החריגה של "איש וביתו" – הופך את הפסוק הפותח את ספר שמות להדגשה שבבסיס האומה המתהווה עומדים הבעל ואישתו – עקרת הבית - עיקרו של הבית – זו אשתו.